

Arkivverket
Postboks 4013 Ullevål Stadion
0806 OSLO

Deres ref.:	Deres dato:	Vår ref.:	Vår dato:
		21/13820-13 23/84483	14.07.2023

Sluttrapport for prosjektet «Igloo Records – inn i varmen»

Bakgrunn

Arkiv i Nordland (AiN) fikk i desember 2021 støtte til prosjektet «Igloo Records – inn i varmen». Hovedmålet var å berge lydbånd (multispor) fra plateselskapet Igloo Records og dets lydstudio, Avideo, som stod i fare for å bli ødelagt. Prosjektet er en del av vårt arbeide med å bevare og tilgjengeliggjøre arkivmaterialet etter lydstudioene og musikklivet i Bodø og Nordland. Dette utgjør en viktig del av identiteten og kulturarven i landsdelen. I tråd med målsettingen er lydbåndene ordnet og katalogisert – kataloger er publisert i arkivportalen – og de er digitalisert, og vil bli langtidslagret. På lydbåndene er det 16 separate lydspor. Disse er digitalisert. For at det skal være mulig å lytte til innspillingene, er det i tillegg utarbeidet en råmikser for hver enkelt sang / tagning.

Gjennomføring og resultater for prosjektet

Innledningsvis vil vi kort skissere historikken til lydstudioene i Bodø. Etter å ha arbeidet som lydteknikker og produsent i Oslo, vendte Asbjørn Asa Krogtoft hjem til Bodø, og sammen med Ernst Amundsen etablerte han byens første lydstudio, Igloo Records og Avideo Produksjon AS, i 1980. Selskapet gikk konkurs i 1984. Deretter fulgte noen år hvor det ble gjort innspillinger i Ringkjøb Studio, før Hønsehuset (1989-2009) ble det sentrale lydstudioet i Bodø. Etter en fusjon i 2009 ble Hønsehuset til Store Studio AS (med tilhold i byens gamle NRK-studio). Det har vært stor grad av kontinuitet i studio-miljøet i byen, og det virker som materiell og lydbånd, i alle fall delvis, har blitt overtatt av de nye studioene som overtok for de gamle. Og det var gjennom Store Studio at AiN kom i besittelse av lydbåndene etter Igloo Records. De har tidligere avlevert arkivmaterialet etter Hønsehuset lydstudio.

Lydbåndene var på et uvanlig format – 16-spor 1" (med DBX støyreduksjon). Store Studio hadde fått tak i en fungerende avspillingsmaskin som kunne spille av lydbåndene, og det ble avtalt at de skulle digitalisere lydbåndene og utarbeide råmikser. Lydteknikker og produsent Martin Bowitz utførte arbeidet som ble påbegynt i august 2022. Arbeidet forløp ikke uten problemer og forsinkelser. Like etter oppstart måtte en del av båndspilleren sendes til reparasjon. Dette tok tid da mannen med den nødvendige spesialkompetansen var sykmeldt. Lydbåndene var dessuten i dårligere forfatning enn anslått: Jernoksidene på båndene hadde begynt å løsne fra selve plastfilmen, et ikke uvanlig problem med gamle lydbånd. For å bøte på dette ble båndene varmebehandlet (bakt) på 45-60 grader fra 8 til 16 timer før avspilling

Adresse:	Besøksadresse:	Telefon:	Samfunnsutvikling
Postmottak	Org.nr.:	75650460	Arkiv i Nordland
Fylkeshuset	964 982 953	E-post:	Rune Hovd
8048 Bodø		post@nfk.no	Tlf.: 92031731

og digitalisering. I søknaden hadde vi anslått at 10 bånd måtte bakes. Realiteten var at langt flere måtte bakes for å oppnå et tilfredsstillende resultat, enkelte gjentatte ganger.

Arbeidet med digitaliseringen tok derfor lengre tid enn forutsatt, og var først ferdig mai 2023. Et par spesielt vanskelige bånd har vi ennå ikke lyktes med å få avspilt/digitalisert. Nye forsøk skal imidlertid gjøres. Selv om disse tekniske vanskelighetene ved digitaliseringsprosessen ikke er positive, viser de med all tydelighet at det var bra at prosjektet ble igangsatt nå med tanke på bevaring. Tilstanden til lydbåndene vil jo bli stadig forringet etter hvert som tiden går, selv om hastigheten på nedbrytingen nok vil avta når de nå oppbevares under gunstigere forhold i Arkiv i Nordland sine magasiner.

Et annet problem var dårlig merking av lydbåndene: manglende merking og misvisende merking. Et par av båndene viste seg å være tomme / inneholde testtoner. Enkelte bånd hadde blitt gjenbrukt – spilt over – slik at merkingen ikke samsvarte med innholdet. Arbeidet med metadataene ble derfor forholdsvis vanskelig. Over halvparten av båndene som ble digitalisert viste seg å tilhøre Hønehuset. De er derfor katalogisert under Hønehuset lydstudio (identifiserbar ved at artistnavn / tittel er påført navnet på arkivstykket i ASTA i motsetning til de andre arkivstykkene). I denne omgang vil 33 digitaliserte lydbånd fra Igloo Records og 41 fra Hønehuset sendes til digitalt sikringsmagasin. Dette er ikke gjort ennå, men Arkivverket er kontaktet. Selve overføringen vil neppe skje før til høsten. Arkiv i Nordland har inngått en avtale med Arkivverket (Hovedavtale og databehandleravtale) om digital langtidslagring (pilotprosjekt).

Når det gjelder tilgjengeliggjøring, er arkivkatalogen publisert på arkivportalen. Videre er det inngått «avtale om bruk av lydmateriale» med både Igloo Records og Hønehuset lydstudio. Digitale kopier av de digitaliserte lydbåndene – som inkluderer råmikser for lytting – vil bli oppbevart på AIN sin dataservert. Planen er at publikum skal få anledning til å lytte til dem på AiN sin lesesal (uten mulighet til å ta digitale kopier). Vi venter nå på utstyr og løsninger fra IT-avdelingen i Nordland Fylkeskommune for å kunne gjennomføre dette. Opphavsmenn og rettighetshaver vil selvsagt kunne få kopi av sine opptak. På grunn av den kompliserte og til dels uavklarte rettighetssituasjonen er arkivmateriale klausulert, og vil ikke bli gjort tilgjengelig på internett i sin helhet. Vi vil med tiden legge ut deler av det – i alle fall smakebiter av det – på AiN sin nettside og digitalarkivet.

Konklusjonen er derfor at på tross av enkelte vanskeligheter har målene ved prosjektet blitt innfridd, både når det gjelder bevaringen og digitalisering av det konkrete arkivmaterialet, men også når det gjelder metodeutvikling. Vi har i et fruktbart samarbeide med Store Studio høstet nyttig erfaring og bygd opp kompetanse om digitalisering av denne type lydmateriale. I forlengelsen av prosjektet har vi også begynt å kartlegge arkivmaterialet etter Hønehuset grundigere med hensyn til: 1) Hvilket analogt materiale er ennå ikke digitalisert (ulike lydbåndformat), 2) Hva er digitalt bevart (men ikke på godkjente arkivformat) og 3) Hva er bevart på uvanlige digitale format (DAT, DTRS, Travan og VXA). Håpet er at vi nær framtid skal få anledning til å digitalisere og konvertere mer av lyd materialet fra Hønehuset lydstudio.

Prosjektregnskap er vedlagt

Med vennlig hilsen
Rune Hovd
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Vedlegg
prosjektrengskap Igloo Records

DokID
919379

1473

147#1143040163b-1c8e-487d-825-7280a45d8ea-5